

12.11.2025

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: VNS 7/2025 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045

Viite: Kuulemispyyntöne 28.10.2025

1 Inhimillinen pääoma vaatii investointeja

Kun maamme talous on siinä tilassa, että hallitus sekä lukuisat muut tahot, joista viimeisimpänä IMF vaativat mittavia sopeutustoimia tehtäväksi myös tulevaisuudessa, on tulevaisuusskenaariot sekä -katsaukset tärkeitä. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää kutsusta tulla kuultavaksi Valtioneuvoston Tulevaisuusselonteon 1. osasta Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaariot vuoteen 2045. Tarkas-
telemme selontekoa erityisesti opetusalan näkökulmasta.

Toteamme alkuun, että [Tulevaisuusselonteon 1.osa strateginen toimintaympäristö-analyysi](#) (Valtioneuvoston julkaisuja 2024:54) luku 5.5 kuvaa hyvin inhimillisen pääoman tilannetta, muuttuvia osaamistarpeita sekä TKI-toiminnan merkitystä. Myös nyt lausunnolla oleva [Tulevaisuusselonteon 1. osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045](#) (VNS 7/2025 vp) tuo skenaarioissa esille väestön koulutus- ja osaamistason nostamisen merkityksen. Se korostaa aivan oikein sitä, että koulutus- ja osaamistason nosto on Suomen kohtalonkysymys ja skenaarioista riippumaton tekijä. Myös IMF:n neljännen sopimusartiklan mukaisessa konsultaatiossa vuodelle 2026 tuodaan tämä sama esille ja Suomen Pankin skenaarioissa tulevaisuuden kasvunäkymille korostetaan samaa asiaa. Sen mukaan näkymä on heikko ilman lisäpanostuksia koulutukseen, osaajien maahanmuuttoon ja uuden teknologian kiinteän pääoman investointeihin.

Inhimillisen pääoman merkitys talouskasvulle onkin kiistaton, mutta unohtaa ei pidä tässä ajassa myöskään selonteossa huomioon otettua vaikutusta muihin yhteiskunnan osatekijöihin eli sitä, että ”*Demokraattisen yhteiskunnan toimintakyky ja elinvoimaisuus edellyttävät jatkuvaa panostamista laaja-alaiseen osaamiseen ja sivistykseen. Suomen koulutusjärjestelmä on tärkeää säilyttää yhteiskuntaa yhdistävänä sekä sosiaalisesti ja planetaarisesti kestävää yhteiskuntaa tukevana järjestelmänä.*”

Esitämme, että sivistysvaliokunta omassa lausunnossaan keskittyy nimenomaan vaatimaan investointeja inhimilliseen pääomaan. Mittavampia toimenpiteitä osaamis- ja koulutustason nostoon sekä koulutuksen rahoitustason nostoon olisi pitänyt tehdä jo eilen ja ehdottomasti tänään sekä joka päivä tästä eteenpäin kohti vuotta 2045.

12.11.2025

Esitämme lisäksi, että sivistysvaliokunta tuo lausunnossaan vahvan kannanoton sen puolesta, että nykyinen hallitus ja tulevat hallituksen sen jälkeen puuttuvat syihin eikä seurauksiin. Mitkään resurssit eivät tule riittämään, mikäli emme korjaa peruspalveluissa kuten koulutuksessa olevia puutteita, vaan lisäämme korjaavia toimia näistä puutteista johtuviin seurauksiin. Mielestämme skenaarioissa tätä näkökulmaa ei ole riittävästi painotettu ja selkeästi sanoitettu.

2 Varhaiskasvatus, koulutus ja tutkimus ovat kaiken takana, mitä teemme

Strateginen toimintaympäristöanalyysi muodostaa kokonais kuvan Suomen toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista. Toimintaympäristöanalyysissä Suomen tulevaisuuteen vaikuttavat muutostekijät jaetaan kuuteen eri kategoriaa. Kategoriat ovat poliittiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset, teknologiset ja ympäristölliset sekä lainsäädännölliset muutostekijät. Inhimillinen pääoma, osaaminen ja TKI on sijoitettu yhteiskunnallisiin muutostekijöihin. Inhimillisen pääoman todetaan kasvavan, osaamistarpeiden muuttuvan ja TKI-toiminnan merkityksen korostuvan.

Olemme samaa mieltä hallituksen huomiosta selonteon pohjalta: ”Toimintaympäristön jatkuva muutos korostaa tarvetta toimenpiteille, jotka tukevat Suomen tulevaisuusvalmiutta kaikissa maailmantilanteissa. Taloudellinen liikkumatila, turvallisuus sekä korkea koulutus- ja osaamistaso vahvistavat kestävä ja kriisinsietokykyistä yhteiskuntaa, luovat kykyä vastata erilaisissa skenaarioissa tunnistettuihin haasteisiin ja riskeihin sekä luovat valmiutta menestyä riippumatta siitä, millaisia haasteita tulevaisuus tuo mukanaan.”

Vahvemmin olisimme kaivanneet vielä sen esille nostamista ja selkeää sanoitusta, kuinka varhaiskasvatus, koulutus ja tutkimus sekä niihin liittyvä osaaminen ovat keskiössä vaikuttamassa kaikkien näiden kuuden kategorian taustalla. Selonteosta käy kyllä ilmi ja yhteiskunnallisena muutostekijänä korostetaan esimerkiksi sitä, että Suomen turvallisuuden ja kilpailukyvyn näkökulmasta osaaminen on ymmärrettävä strategisena resurssina ja huolehdittava osaamisenkin huoltovarmuudesta. Lisäksi selonteossa on todettu, että tiedon ja kriittisten alojen osaamisen huoltovarmuus, mukaan lukien tietoturvallisuus, datan käytettävyys ja saatavuus, on turvattava. Olemme täysin samaa mieltä, mutta vastaavalla tavalla olisi pitänyt tuoda esille, että teknologinen kehitys edellyttää korkeaa osaamista, ilmastonmuutosta tai kestävä kehitystä emme saa aikaan ilman korkeaa osaamista, taloudellista kasvua ei synny ilman korkeaa osaamista ja sen mahdollistamia innovaatioita sekä tutkimusta.

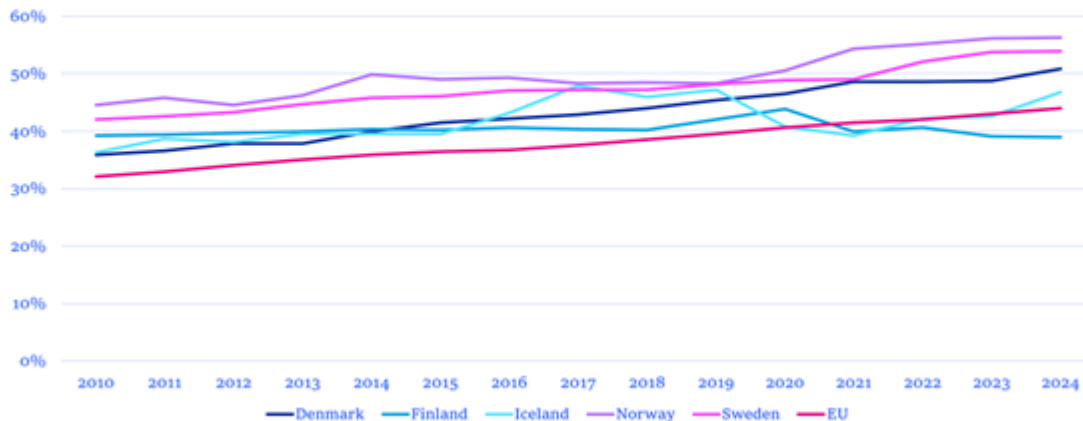
Ehdotamme, että valiokunta omassa lausunnossaan tuo esille tarpeen seuravissa selonteissa selkeämmin kuvataan sitä, mikä merkitys varhaiskasvatuksella, koulutuksella ja tutkimuksella sekä niihin liittyvällä osaamisella on esimerkiksi tässä tapauksessa kaikkien näiden kuuden kategorian osatekijöihin. Kun puhutaan turvallisuudesta, talouskasvusta, teknologian kehityksestä tai kestävästä kehityksestä ilmastonmuutoksineen, on koulutus asia, mikä on oltava kunnossa, jotta näissä asioissa päästään eteenpäin.

12.11.2025

3 Koulutuksen rahoitustason nosto sekä osaamis- ja koulutustason nosto vaativat parlamentaarisen pitkän aikavälin toimenpide- ja rahoitussuunnitelman

Edelliseen Valtioneuvoston tulevaisuusselontekoon otimme kantaa alkuvuodesta 2023. Selonteossa esitettiin tuolloin vahva näkemys siitä, että sivistys, koulutus ja osaaminen ovat avaintekijöitä Suomen menestyksen kannalta nyt ja tulevaisuudessa. Myös uudessa tulevaisuusselonteossa on sama viesti: ”Koulutus- ja osaamistason nosto on Suomelle kohtalonkysymys.” Kaikissa skenaarioissa on todettu jollain lauseella koulutuksen ja osaamisen keskeinen merkitys Suomen tulevaisuudelle. [Tulevaisuusselonteon 1.osa strateginen toimintaympäristöanalyysi](#) (Valtioneuvoston julkaisu 2024:54) luvussa 5.5 Inhimillinen pääoma kasvaa, osaamistarpeet muuttuvat ja TKI-toiminnan merkitys vahvistuu. Nostamme kuitenkin esiin sen, että tavoite korkeakoulutettujen määrän nostamiseksi 50 % ikäluokasta on ollut lähes kymmenen vuotta korkeakoulupolitiikan keskiössä, mutta suunta on ollut viime vuosina laskeva ja Suomessa enää 39,1 prosentilla 25–34-vuotiaista on korkeakoulututkinto. OECD-maiden keskiarvo on 47,6 prosenttia.

Korkeakoulututkinnon suorittaneet 25–34 -vuotiaiden ikäluokasta

Source: Nordic Statistics

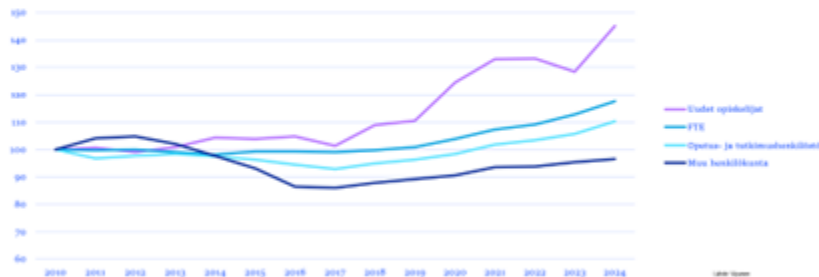
Tuoreimman OECD:n Education at a Glance -julkaisun mukaan vuosina 2015–2022 myös korkeakoulutuksen opiskelijakohtaiset menot laskivat meillä reaalisesti -14 %, kun OECD-maissa keskimäärin menot kasvoivat +9 %. Opiskelijakohtainen rahoitusemme korkeakouluissa onkin jopa kolmanneksen alhaisempi kuin muiden Pohjoismaiden rahoitustaso.

Opetus- ja kulttuuriministeriön arvion mukaan aiemmin tehtyjen toimien lisäksi tarvittaisiin vuosittain noin 8 300 lisäaloituspaikkaa vuosille 2025–2028, jotta saavuttaisimme 50 % tavoitteen vuonna 2030. Tämä tarkoittaisi, että korkeakoulujen olisi lisät-

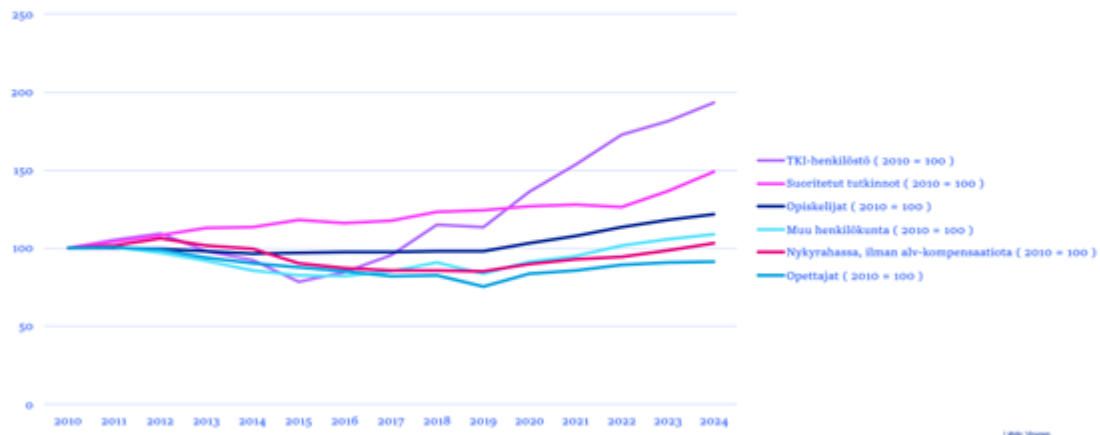
12.11.2025

tävä aloituspaikkatarjontaa huomattavasti enemmän kuin mihin niillä on erillistä rahoitusta. Tämä ei enää onnistu. Opetushenkilöstön työkuorma on liian suuri ja viikkotyötunnit opetusalan korkeimmat jo nyt. Lisäksi työhyvinvointi on heikentynyt. Koulutuksen laadun varmistamiseksi ja koulutuksen läpäisyn parantamiseksi pitää huolehtia riittävästä opetuksen määrästä, toimivasta oppimisen tuesta ja ohjauksesta sekä henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnista. Jos rahoitusta ei lisätä eikä muitakaan uusia toimia tehdä, niin koulutustason noston tavoite saavutetaan tilastojen mukaan noin 70 vuoden kuluttua.

Yliopistojen henkilöstön ja opiskelijamäärien kehitys (2010=100)

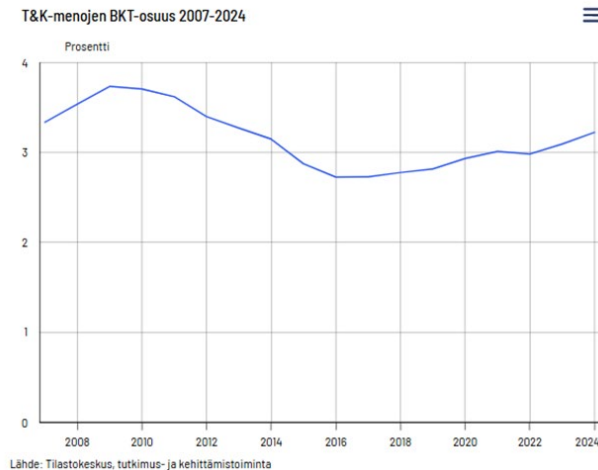

Ammattikorkeakoulu (2010=100)

12.11.2025

Koulutustason noston tavoitetta ei saavuteta ilman vastaavia systemaattisia, riittävästi resursoituja toimia kuten T&K rahoituksessa on tehty. TK-rahoituslain seurauksena [Tutkimus- ja kehittämismenojen](#) laskeva käyrä näyttävät hitaasti kasvavan kohti tavoitteeksi asetettua 4 % bkt-osuutta.

Ehdotammekin, että sivistysvaliokunta omassa lausunnossaan vaatii perustettavaksi välittömästi työryhmän, jonka tehtävänä on laatia parlamentaarinen pitkän aikavälin suunnitelma koulutuksen rahoitus- sekä osaamis- ja koulutustason nostamiseksi tarvittavista toimista sekä rahoituksesta. Koko koulutusketjun on oltava kunnossa ja osaamistason nostava, jotta koulutustaso saadaan nousuun.

4 Väestönkehityksen muutokset liian vähällä huomiolla

Väestönkehitys on varhaiskasvatuksen ja koulutuksen näkökulmasta skenaarioissa liian vähällä huomiolla. Ikäluokat pienenevät rajusti. Seuraavan viiden vuoden aikana peruskoulussa on 65 000 oppilasta vähemmän. Laskennallisesti tämä tarkoittaa, että 20 oppilaan luokkia on 3 250 vähemmän eli myös opettajia tarvitaan todennäköisesti lähes saman verran vähemmän. Jos nämä luokat olisivat kaksisarjaisessa yhtenäiskoulussa, olisi näitä kouluja 181 vähemmän. Tämä vaikuttaa jatkossa koulutuksen saavutettavuuteen ja saatavuuteen. Peruskoulujen lisäksi vaikutukset ovat merkittäviä lukioissa, mutta myös ammatillisessa koulutuksessa, koska myös suuret ikäluokat aikuisissa poistuvat työmarkkinoilta ja siten aikuiskoulutuksesta. Korkea-asteellakin kaikki tämä näkyy vuoteen 2045 mennessä.

Erityisesti olisimme kaivanneet sitä näkökulmaa, etteivät kustannukset pienene samassa suhteessa, kun oppijamäärä laskee, vaan käy päinvastoin, järjestämiskustannukset kasvavat. Siksi rahoitusta ei pidä vähentää mekaanisella laskentakaavalla oppijamäärän vähentymistä vastaavalla summalla.

12.11.2025

Luvussa 8 tuodaan kyllä esille skenaarioista riippumattomia, päätöksenteon kannalta tärkeitä ja erityistä huomiota vaativia asioita Suomen tulevaisuusvalmiuden kehittämisessä ja vähenevä syntyvyys mainitaan asiana, johon on sopeuduttava.

OAJ ehdottaa, että sivistysvaliokunta esittää lausunnossaan huolen siitä, ettei väestönkehityksen muutoksia ole riittävästi otettu huomioon tulevaisuusskenaarioita tehtäessä koulutuksen saavutettavuuden ja saatavuuden näkökulmasta. Lisäksi on esitettävä, että ikäluokkien pienenemistä vapautuvat rahat on jätettävä opetuksen laadun kehittämiseen eikä niitä pidä vähentää.

Tämä näkökulma on tuotu esille myös viimeisimmässä koulutuspoliittisessa selonteossa, jota olisimme toivoneet tässäkin laajasti hyödynnettävän. Parlamentaarinen koulutuspoliittinen selonteko linjasi, että 2020-luvulla osa koulutuksen rahoitustarpeesta katetaan kohdentamalla ikäluokkien pienenemisestä johtuvia säästöjä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen uudistuksiin. Tutkijaryhmän (Myrskylä ym., 2024) simulaatio osoittaa, että vapautuvien varojen ohjaaminen koulutustason nostoon on pitkällä aikavälillä taloudellisesti kannattavaa, koska se kompensoi väestön ikääntymisestä aiheutuvia kustannuksia.

5 Tulevaisuutta pohdittaessa tarvitaan vahvempi lapsinäkökulma ja varhaiskasvatuksen huomioon ottaminen

Myös varhaiskasvatus jää todella vähälle huomiolle. Se mainitaan Yhteistyön maailma 2045-skenaariossa toteamuksella, että ”Varhaiskasvatuksen rooli yhteiskuntaan integroivana polkuna vahvistuu.” ja Murtuvan maailman 2045- skenaariossa todetaan, että ”Varmistetaan kaikkien yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaaseen varhaiskasvatukseen sekä perus-, toisen- ja korkea-asteen opintoihin.”

Koulutustason nostaminen edellyttää koko koulutusketjun kehittämistä ja siihen investoimista aina varhaiskasvatuksesta alkaen. Investointihyödyt ovat tutkimusten mukaan moninkertaiset varhaiskasvatuksessa.

Sosiaaliset, emotionaaliset, kielelliset ja oppimaan oppimisen taitojen perusta luodaan päiväkotiympäristössä. Varhaiskasvatuksen vaikutukset ovat erityisen suuret niillä lapsilla, joilla on pulmia kehityksessä, oppimisessa, joiden kotitausta on haastava tai lapsi on maahanmuuttaja. Tämä todetaan kyllä aiemmin julkaistussa osassa 1, mutta varsinaisissa skenaarioissa se on vähällä huomiolla. Aiemmin julkaistussa osassa 1. korostettiin, että ”Koulutuserojen tasaamista helpotetaan panostamalla jo varhaiskasvatukseen: Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut Suomessa viime vuosina, mutta se on edelleen muita Pohjoismaita matalampi. Vuonna 2020 88 % 3–5-vuotiaista suomalaislapsista osallistui varhaiskasvatukseen, kun Tanskassa ja Norjassa luku oli 97 % ja Ruotsissa 95 %³¹⁰. OECD:n mukaan varhaiskasvatuksella on myönteinen vaikutus erityisesti maahanmuuttajataustaisten sekä sosioekonomisesti matalataustaisten lasten oppimismenestykselle”

12.11.2025

Selonteossa mainitaan skenaarioista riippumattomana tekijänä tarve vahvistaa yhteiskunnan lapsimyönteisyyttä ja syntyvyyttä edistäviä toimia sekä varmistetaan että väestön vanhetessa yhteiskunta pystyy turvaamaan riittävän perusturvan ja väestön tarvetta vastaavat palvelut. Toteamme olevamme pettyneitä siihen, ettei skenaariotyössä ole vahvemmin nostettu esiin lasten näkökulmaa, arvioitu skenaarioita lapsen edun näkökulmasta tai tuotu esille lapsivaikutusten arvioinnin merkitystä tulevaisuudessa.

OAJ ehdottaa, että valiokunta omassa lausunnossaan vaatisi jatkossa tulevaisuusskenaarioissa otettavaksi paremmin huomioon varhaiskasvatuksen sekä lasten näkökulman. Nyt painotus on merkittävästi vahvemmin aivan muissa asioissa.

6 Koulutuksen maksuttomuuden, vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen ja harrastusten rooli jää todella ohueksi

Tulevaisuusdialogeissa osallistujat kuvasivat suomalaista yhteiskuntaa pääsääntöisesti tasa-arvoiseksi ja turvalliseksi. Koulutuksen saavutettavuus, erityisesti maksuton koulutus ja vapaa sivistystyö, nähtiin yhteiskunnan tasa-arvoa tukevin peruspilareina. Selonteossa ei muualla tunnisteta vapaan sivistystyön merkitystä eikä taiteen perusopetusta tai taiteita muutenkaan lainkaan. Myös harrastukset loistavat poissaolollaan.

Aliedustettujen ryhmien osallistumista yhteiskuntaan voidaan edistää myös koulutuksella ja ohjauksella. Matalan kynnyksen koulutusmuotona vapaa sivistystyö on toiminut tässä hyvin. Vapaan sivistystyön koulutukseen osallistuminen lisää suvaitsevaisuutta, yhteisöllisyyttä ja poliittista aktiivisuutta ja siten edistää sosiaalista koheesiota ja vahvistaa sosiaalista pääomaa. Vapaan sivistystyön merkitystä ei ole nostettu riittävästi esiin, vaikka juuri ikääntyvälle väestöllemme sillä voisi olla tutkimustenkin mukaan hyvinvointia lisäävä vaikutus ja näin sote-kulujen kasvua hillitsevä vaikutus. Vapaan sivistystyön koulutukseen on satsattava tulevaisuudessa nykyistä enemmän. On myös huolehdittava siitä, että se on aidosti saavutettavaa niin taloudellisesti kuin alueellisesti.

Olemme laajemminkin huolestuneita siitä, että viime aikoina koulutus on Suomessa muuttunut yhä enemmän maksupainotteiseksi,

Esitämme, että sivistysvaliokunta toisi omassa lausunnossaan esille nämä samat huolet sekä puuteet skenaariotyössä.

7 Maahanmuuttajien kielitaidon ja kotoutumiskoulutuksen kehittämisenäkökulmaa vahvistettava

Olemme samaa mieltä selonteossa todettuun tarpeeseen, että väestön ikääntymisen ja työvoimapulan vuoksi Suomeen tarvitaan sekä opiskelijoita, asiantuntijoita että ammattiosajia ulkomailta. Kotoutumisen edistämiseksi olisi huomioitava entistä

12.11.2025

tehokkaampi alkuvaiheen kielenopetus, osaamisen tunnistaminen, ja ohjautuminen työllistymistä edistäviin palveluihin.

Koulutusjärjestelmässämme sekä varhaiskasvatuksessa on kehitettävä maahanmuuttajien kielten opetusta kuten kielitietoista opetusta sekä valmistavaa opetusta ja S2 -opetusta. Lisäksi maahanmuuttajien määrän ollessa jo nyt 11 %väestöstämme ja kasvavan tavoitteellisesti koko ajan suuremmaksi, on kotoutumiskoulutus siirrettävä osaksi virallista koulutusjärjestelmää, jotta sen kehittämien ja laatu voidaan turvata ja nostaa samaan asemaan muun koulutuksen kanssa.

Toivomme sivistysvaliokunnan lausunnossaan nostavan esille selonteossa esille nostetun tarpeen koulutus- ja työperäisestä maahanmuutosta ja siihen liittyvästä tarpeesta edelleen kehittää heidän kielten opetusta sekä sen, että kotoutumiskoulutus on siirrettävä osaksi virallista koulutusjärjestelmää.

8 Jatkuva oppiminen – avain tuottavuuteen ja yhteiskunnan uudistumiseen

Selonteko korostaa jatkuvan oppimisen tärkeyttä. Siinä todetaan muun muassa, että *”Talouskasvu nojaa tuottavuuskasvuun ja inhimilliseen pääomaan. Strateginen suunnittelu, jatkuva oppiminen ja innovaatioiden tukeminen ovat keskeisiä elementtejä tuottavuuden edistämisessä niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla.”* Erikseen todetaan lisäksi, että *”Työn murroksesta johtuvaa polarisaatiota on pyrittävä estämään koulutusta uudistamalla ja tukemalla jatkuvaa oppimista.”*

Työvoiman osaamista tulee ylläpitää ja kehittää muuttuvassa maailmassa. Jatkuvan oppimisen kehittämiseen ja laajentamiseen tarvitaan useita erilaisia rahoituskanavia, jotta väestön osaamistaso pysyy korkealla koko työuran ajan. Myös hallitus omissa huomioissaan selonteon pohjalta toteaa, että *” Koulutus- ja osaamistason nostaminen ja jatkuva osaamisen kehittäminen on edellytys muutoksiin sopeutumiselle, uusien mahdollisuuksien hyödyntämiselle ja edelleen työvoiman kilpailukyvyyn, talouden kasvun ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi”*

On valitettavaa, että viimeaikaiset hallituksen toimet eivät ole tukeneet jatkuvaa oppimista. Valtion taloudelliseen tilanteeseen vedoten on tähän mennessä jo lakkautettu muun muassa aikuiskoulutustuki, opetushallituksen sekä aluehallintovirastojen täydennyskoulutukseen jakama rahoitus sekä julkisen ja yksityisen sektorin koulutuskorvaukset. Nämä ovat opetusalan kannalta olleet merkittäviä asioita. Esimerkiksi erityisopettajiksi kouluttautuneista lähes puolet on kouluttautunut lakkautetun aikuiskoulutustuen turvin, ja opetushallituksen maksuttomat koulutukset ovat tukeneet lainsäädäntöuudistusten toimeenpanoa.

Tarve paremmille mahdollisuuksille täydennyskouluttautua on suuri, sillä digitalisaatio muuttaa myös opetusala. Keväällä tekemämme jäsenkyselyn mukaan nimittäin yli 80 prosenttia opetusalan ammattilaisesta on saanut viimeisen viiden vuoden aikana

12.11.2025

täydennyskoulutusta digiosaamiseen alle päivän vuodessa. Vastaajista joka viides ei ole saanut koulutusta lainkaan. Aiemmin oli tutoropettaja-malli, joka vei opetus-henkilöstön digiosaamista eteenpäin ja vaikutti varmasti pandemia-ajan etäopetuksen onnistumismahdollisuuksiin.

Ehdotamme, että valiokunta korostaa omassa lausunnossaan nykyisten toimenpiteiden heikentävän jatkuvaa oppimista ja korostavan tarvetta luoda pikaisesti uusi korvaava rahoitusmalli aiemmin lakkautetun aikuiskoulutustuen tilalle sekä vaatii opetuslalle säädettäväksi työajalla tapahtuvaa täydennyskoulutusvelvollisuutta. Myös tutoropettaja-malli on palautettava kouluille mahdollistamaan opettajien matalankynnyksen täydennyskoulutusta.

9 Vaihtoehtoiset kehityskulut vuoteen 2045

On hyvä, että erilaisia vaihtoehtoisia kehityskulkuja on mietitty. Mikään niistä ei vaikuta sellaiselta, että se olisi tavoitetila, jota kohtia lähtisimme kulkemaan. Osaamisen vaihtoehtoisissa kehityskuluissa pääosassa oli kaikissa teknologia, ja tähän olisimme kaivanneet syvällisempää kasvatustieteellistä lähestymistä.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan johtaja